

کاوشی در بازی کودکان در خودمانده در بستر تجربه‌های زیسته مادران: موردی از یک پژوهش آمیخته

A probe in play of autistic children through of mothers' lived experiences: A case of a mixed method research

Seyyed Mohsen Asghari Nekah

Ferdowsi University of Mashhad

Gholan Ali Afrooz,

Abbas Bazargan &

Mohsen Shokoohi-Yekta

University of Tehran

سید محسن اصغری نکاح*

دانشگاه فردوسی مشهد

غلامعلی افروز،

عباس بازرگان و

محسن شکوهی یکتا

دانشگاه تهران

Abstract

The purpose of this study is to investigate the autistic children's play features through exploring everyday life experiences of mothers and their narratives about their children play. This study is a mixed method research (mixture of survey and narrative research), with use of narrative inquiry by semi- structured narrative interview. eleven mothers who have autistic children were interviewed. Developmental, and personal characteristics of children's sample ($N = 11$) were described by a demographic questionnaire family, and children play behaviors has been studied and described by the scale of Social Communication Questionnaire (SCQ), and Preschool Play Behavior Scale (PPBS).. quantitative data analysis, issues (themes) that emerge from in-depth interviews have been grouped and discussed in the form of seven categories. According to narrative inquiry, the most significant features of autistic children that was emerging from mothers' narratives, are as follows: lack of pleasure from the play, reluctance to play, escape playing, forgetfulness, lack of objective, Repetition of play-like activities, superficiality, Tendency towards unusual and sensory motor stimulating toys and activities, play resistance, inflexible playing. According to quantitative data analysis, in categories such as preferred toys, pretend play, using speech, and the concept of group participation in play, the autistic children sampled were significantly different than the assumed average of pre-schoolers play behavior scale. These findings open wider and deeper vistas towards play characteristics of autistic children and their mothers' interactions. It encourages therapists to consider these when devising more beneficial and effective therapies.

Keywords: autism, play, mother-child relationship

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی خصیصه‌های بازی کودکان در خودمانده از طریق کاوش روایت‌های مادران و تجربه‌های روزمره ایشان در بازی با کودکان بود. در رویکرد کیفی این پژوهش با اتخاذ پژوهش روایی، یازده مادر دارای کودک در خودمانده مورد مصاحبه روایی قرار گرفته‌اند و در بررسی پیمایشی آن، ویژگی‌های خانوادگی، فردی و رشدی کودکان نمونه توسط پرسشنامه جمعیت‌شناختی، مقیاس ارتباط اجتماعی (SCQ) و مقیاس رفتار بازی کودکان پیش‌دبستانی (PPBS) بررسی و توصیف گردید. در تحلیل داده‌ها، علاوه بر داده‌های کمی، موضوعات به دست آمده از مصاحبه‌های عمقی نیز در قالب هفت طبقه گروه‌بندی شد و مورد بحث قرار گرفت. مطابق کاوش روایی، برجسته‌ترین خصایص بازی کودکان در خودمانده که در تجربه‌های روایت شده از مادران آشکار شد عبارتند از: نقص در بازی‌های نمادین، عدم مشارکت گروهی، چسبندگی به یک اسباب‌بازی ثابت، علاقه‌مندی به بازیچه‌های غیر معمول، دل‌زدگی سریع از اسباب‌بازی، لذت نبردن از بازی و بی‌میلی نسبت به بازی، بازی‌گریزی، فراموش‌کاری و بی‌هدفی در بازی، تکراری بودن فعالیت‌های بازی‌گونه، سطحی بودن بازی‌ها، گرایش به وسایل، اسباب‌بازی‌ها و فعالیت‌های حسی- حرکتی. همچنین برای فرد مشارکت‌کننده، مقاومت کودک در برابر بازی، سخت بازی و انرژی‌گیر بودن بازی با آن‌ها از جمله بارزترین خصیصه‌های بازی کودکان در خودمانده بود. بر اساس تحلیل داده‌های کمی، در مورد مقوله‌هایی همچون ترجیح اسباب‌بازی، بازی وانمودی، به کارگیری تکلم و در مقوله مشارکت در بازی‌های گروهی، کودکان در خودمانده نمونه پژوهشی حاضر، نسبت به میانگین فرضی مقیاس بازی کودکان پیش‌دبستانی به طور معنادار دارای وضعیتی متفاوت بودند. یافته‌های این پژوهش، چشم‌انداز وسیع‌تر و عمیق‌تری را نسبت به خصیصه‌های بازی کودکان در خودمانده و تعامل مادران با آن‌ها می‌گشاید و درمانگران را ترغیب می‌نماید تا در طراحی درمان‌های کارآمد و سودمند، این خصیصه‌ها را مدنظر قرار دهند.

واژه‌های کلیدی: در خودماندگی، بازی، رابطه مادر- کودک

*نشانی پستی نویسنده: مشهد، کدپستی ۹۱۷۷۹۴۸۹۷۴ پست الکترونیکی: asghari-n@ferdowsi.um.ac.ir

Received: 31 Jul 2010 Accepted: 02 Jul 2011

دریافت: ۸۹/۰۵/۰۹ پذیرش: ۹۰/۰۴/۱۱